

1^{ESO}

Transcripciones

6

proves
de competència
comunicativa i
lingüística

Recursos pedagògics ▪ 1 ESO

Prova 01

pág. 03

- Em fas companyia?

Prova 02

pág. 05

- Els perfums

Prova 03

pág. 06

- L'amistat

Prova 04

pág. 08

- Terror i bruixes

Prova 05

pág. 10

- Fem les paus

Prova 06

pág. 11

- Els plàstics

Els textos utilitzats en aquest material han estat adaptats i locutats exclusivament amb finalitats pedagògiques per al treball de la competència oral de l'ESO. (Art. 32, RDL 1/1996 de Propietat Intel·lectual). Les fonts consultades es poden veure en la citació inclosa al final de cada transcripció.

Transcripció del text oral

Al final del carrer no hi havia ni una ànima, i això em produïa una sensació estranya, com de buidor. Vaig mirar a dreta i a esquerra, i també al llarg de la via del tren, amb una certa inquietud; després vaig recollir la corretja de la gossa i vaig dir en veu baixa:

-Vine, Jessie, marxem!

La Jessie, que en realitat es diu Jessica, no hi va posar cap trava. Es devia haver adonat que en Bobby no hi era? En Bobby és el gos de l'avi, un home gran que no sé pas com es diu: a casa l'anomenen «l'avi de les sabatilles». És estrany que no hi sigui! Estic segur que ha mirat la pel·lícula de l'Oest que han fet per televisió, i normalment treu el gos just quan s'acaba. O qui sap si no tenia posat un altre canal; però m'estranya: ell no es perd mai cap pel·lícula de l'Oest.

I, a més, el seu gos és com la meva gossa: quan sent la música del final, ja es prepara. Asseguda a l'estoreta, amb la corretja a la boca, et llança unes mirades suplicants, com si el carrer hagués de desaparèixer d'un moment a l'altre.

És tard. Soc a sota dels plàtans, amb la meva gossa negra en una nit fosca i, no sé per què, no estic gens tranquil.

Veig una ombra..., al túnel de la via...

Uf!, són en Víctor i el seu amo. Quin descans!

En Víctor és un gos petaner, de color blanc i raça indefinida, que sempre ens fa festes, a la Jessica i a mi. El seu amo, en Dani, és jove: deu tenir uns vint-i-cinc anys. Mou el cap i em diu:

-Hola! Bona nit!

-Bona nit!

En Víctor es posa dret sobre les potes del darrere per saludar la Jessie amb uns copets al morro. Ella mou el cap, fa uns saltirons i, que divertit!, s'ajup perquè en Víctor hi pugui arribar. Val a dir que la Jessica és tres vegades més alta que ell.

Transcripció del text oral

-No he vist en Bobby, aquesta nit- observa el jove.

Acarono distretament el cap d'en Víctor mentre el noi grata el coll de la Jessie per saludar-la. Al nostre barri tenim un gran sentit de la cortesia.

-Jo tampoc -li dic-, és estrany... Deu ser que està mirant el partit de futbol.

-No. Jo l'he mirat i fa cinc minuts que s'ha acabat.

Aleshores... -faig amb un gest d'ignorància- potser se n'ha anat de...

-Ah, sí!, de vacances de primavera¹. Tu no te n'hi vas, de vacances?

-No, he de preparar els exàmens.

-Fas tercer, oi? Ja et planyo: encara et queda molt camí per recórrer.

-Doncs jo no em planyo pas -li responc-; estudiar no em representa cap sacrifici.

-A mi tampoc- diu ell-. Ho he dit per dir-ho, sense pensar-hi. Jo faig quart de medicina i no tinc pressa per acabar la carrera; la vida d'estudiant m'agrada prou.

No haviem enraonat mai tanta estona. Potser és perquè avui no hi ha l'avi.

Ens saludem i cadascú continua el seu camí.

Text: Adaptació
Font: *Verí i xocolata*, Évelyne Brisou-Pellen (Altamar Misteri)
Paraules: 553

Transcripció del text oral

L'olfacte segurament no és el sentit més desenvolupat en els humans, però sap molt bé què es fa. L'olor que sentim en girar una cantonada ens pot fer ressorgir un record que teníem enterrat o obligar-nos a comprar un croissant de xocolata!

L'olor fa vendre. Sí, sí, quins nassos! Alguns supermercats que venen pa, però no el fabriquen allà pulveritzen artificialment olor de pa calent per a l'aire. Els clients, atrets per l'olor, se senten animats a comprar-ne. A les estacions de servei de les autopistes, un difusor d'olor de cafè empeny els clients a prendre'n un, fins i tot si només entraven a pagar la gasolina. I els fabricants de detergent busquen la millor olor per oferir als consumidors sensació de netedat.

I els animals, què ensumen? Us quedareu amb un pam de nas! Per a molts animals, l'olfacte és un sentit essencial que els permet perseguir una presa o comunicar-se entre ells, però algunes espècies gairebé no en tenen.

Els gossos sí que tenen olfacte! La mucosa olfactiva del pastor alemany o el labrador mesura 200 centímetres quadrats, mentre que la de l'ésser humà en fa només 4. Així doncs, no hauria de sorprendre'ns que utilitzi el seu talent per trobar el rastre de persones desaparegudes en una allau o per detectar droga.

Les grans antenes del cuc de seda permeten que aquesta papallona detecti el perfum d'una femella a centenars de metres de distància. Les olors, per als animals, són com un mitjà de comunicació. Gairebé tots produeixen feromones, unes molècules utilitzades per delimitar un territori, per avisar els seus congèneres d'un perill, i també per indicar que estan llestos per reproduir-se.

El kiwi és una de les poques aus que té el sentit de l'olfacte molt desenvolupat. Aquest ocell tan estrany, que prové de Nova Zelanda, no pot volar ni té la vista gaire fina, així que es dedica a buscar per terra les delicioses larves gràcies als narius, col·locats a l'extrem del seu bec.

En canvi, a l'aigua, les olors viatgen molt lentament i els mamífers marins es desplacen massa ràpid perquè arribin a ser-los útils en els seus desplaçaments. Els cetacis que tenen dents, com els dofins, les marsopes, els catxalots o les orques, sembla que estan privats de sistema olfactivu. Però tenen una cosa millor per detectar les preses: igual que els ratpenats, emeten ultrasons i els fan servir com un sonar.

Text: Adaptació

Font: *En tots els sentits*, Philippe Nessmann

Paraules: 399

Transcripció del text oral

- Amb tots vostès... Amb tots vostès, senyores i senyors..., Àxel Montgomery!
Els llums es van apagar. I ell va sortir. Tenia una actitud tan presumptuosa que semblava que s'hagués empassat un paó. I per què es pensava que feien les camises amb botons si no era per cordar-se'ls?

Doncs ells la portaven descordada... fins al cinquè botó.

I ells, qui són?, us preguntareu.

Doncs els de la banda d'aquell noi que feia el concert. I què se m'hi havia perdut, a mi, al concert del grup d'un paio que tenia nom de mag, si no em sabia la lletra de les cançons? (Ho confesso, només me'n sabia una... i perquè la posaven a la ràdio a totes hores).

Doncs, perquè era l'aniversari de la Sònia. I la Sònia, qui és?, direu.

Doncs, la Sònia és la meva millor amiga des de segon. Jo m'havia barallat amb les meves «amigues» i m'havia canviat d'escola. Al cap de poc va arribar la Sònia i després tot va fer un tomb.

Perquè quan trobes gent que té les mateixes aficions que tu (lectura i patinatge, que fèiem segon), doncs és guai i et sents més bé que el dia del teu aniversari quan et sorprenen amb el teu pastís preferit.

La mare estava encantada que algú m'acompanyés a la biblioteca, deia que no li agradava que passés tanta estona sola (jo i els llibres..., buf, quin perill!) i que així tenia algú que m'ajudés a carregar amb el pes de la motxilla, i el pare deia que no m'havia vist mai parlar tanta estona amb algú i que això el feia molt feliç (ell és locutor de ràdio, així que us podeu imaginar com li agrada garlar).

I el dia 12 de juliol era l'aniversari de la meva millor amiga...

L'únic dia que venia de gira l'Àxel Montgomery a la nostra ciutat.

Perquè es va rumorejar que potser farien dos dies de concert, però al final va resultar que només podia ser un. Mentre m'ho explicava la Sònia, jo estava amb l'últim llibre d'en Brandon Sanderson, i, és clar, una té clares les prioritats, així que

Transcripció del text oral

no em vaig assabentar gaire de la vida del tal Àxel Montgomery.

Bàsicament, perquè no m'interessava.

A mi, a diferència de la Sònia, no m'interessa la vida de la gent que no conec, llevat que siguin els personatges d'un llibre que acabo de descobrir.

És clar que jo només tinc cent amics a l'Insta (i molts del cau o dels estius a Begur i algun de la uni, i dos profes que segueixo perquè m'encanten les citacions que fan de tant en tant), i ella en té més de dos mil. I ells també la segueixen a ella, cosa que no entenc si, tal com assegura, no s'han vist mai.

Però, evidentment, en Montgomery no la seguia, probablement perquè encara no sabia de la seva existència. Ni de la meva.

Ara bé, això estava a punt de canviar.

Text: Adaptació

Font: *Sempre ens quedarà una cançó*, Anna Oliveras

Paraules: 491

Transcripció del text oral

No és estrany visitar un lloc i després conèixer que l'acompanya alguna història terrorífica. Ara us explicarem 3 de les històries de terror, així com les localitzacions on s'han produït, que han despertat les pors més profundes en aquells que es creien els més valents.

Vallgorguina és el primer protagonista de les nostres llegendes de terror. El poble, situat al Vallès Oriental és ric en llegendes de bruixes. Segons explica la llegenda, les bruixes arribaven a Vallgorguina provinents de tot arreu volant amb les seves escombres fins al famós dolmen de pedra, on realitzaven els seus aquelarres. La història relata que els pagesos de la zona tractaven d'espantar-les amb salms i encens, però lluny de fer-les fora el que provocaven era que s'enfadessin, i les bruixes castigaven al poble amb terrorífiques tempestes. També diuen que les campanes de l'església repicaven al pas de les bruixes per protegir la gent del poble. Molt prop d'aquest monument megalític hi ha l'església de Santa Maria de Tapioles, lloc mil vegades profanat per diversos rituals. En l'actualitat l'església roman tancada i ha estat parcialment restaurada. Al llarg del temps, Vallgorguina ha estat protagonista de fenòmens estranys com trepitjades diminutes de gnoms o d'éssers estranys en el bosc.

Una altra de les llegendes més antigues que sentim des de ben petits és la de la nena de la corba, un mite que ha posat la pell de gallina a tothom, i en especial, als conductors. Doncs l'origen d'aquesta història és al Garraf, a un poble abandonat des dels anys 60, anomenat Jafra. Segons el que expliquen Jafra va acollir a una família adinerada d'Àustria, que van remodelar una de les masies del poble i hi van construir un pou, laberints i un gran jardí.

Al cap d'un temps de viure a la casa, la mare de la família va parir a la seva quarta filla, la Melinda, i va ser aleshores quan es van començar a succeir coses estranyes. La mare va morir al part, a partir d'aquest moment, el pare va embogir i es va començar a comportar de forma molt agressiva. Els fills van anar morint de manera estranya, i el pare atribuïa les desgràcies a la petita de la casa. Una nit, el cap de família corria darrere de la Melinda per matar-la, la persecució va acabar amb la caiguda de la nena al pou, i mai més es va tornar a saber res de cap dels dos. Des d'aleshores són molts els que asseguren que la nena apareix en alguns trams de les corbes del Garraf. Fins i tot, hi ha qui assegura que se senten els seus laments.

Transcripció del text oral

La tercera història de terror prové de la província de Tarragona, a la població de Mussara. Aquest poble també està abandonat des de 1956, on només queden en peu unes quantes cases i una església, i és famós pels misteris que l'envolten. La llegenda explica que a Mussara, hi ha una zona on hi ha una pedra molt gran, que està en una altra dimensió i connecta amb la realitat paral·lela de la qual no es pot sortir. En aquest lloc s'han produït desaparicions i diversos fenòmens paranormals.

La història se centra en Enrique Martínez, que l'octubre de 1991, anava a buscar bolets amb els seus amics. Tot i que caminaven amb una certa distància, se sentien quan parlaven. La sorpresa va ser quan en un moment l'Enrique va deixar de contestar. Quan els amics van anar a buscar-lo només van trobar el cistell amb un bolet al seu interior. Aquest veí va desaparèixer i mai més no s'ha tornat a saber res d'ell.

La policia va ser incapaç de trobar cap pista que la portés fins a ell. Els amics no van cessar en l'intent de trobar el seu amic, i en una d'aquestes sortides van sentir el que semblaven ser cascos de cavalls que provenien de l'església abandonada de Sant Salvador. Dins, van descobrir 7 figures fantasmagòriques vestides amb túniques de monjo que van desaparèixer en qüestió de segons quan van intentar parlar amb elles.

Què t'han semblat aquestes històries? Les coneixies?

Text: Adaptació

Font: *4 llegendes de terror que passen a Catalunya que et posaran els pèls de punta*, El Nacional

Paraules: 552

Transcripció del text oral

Quantes vegades haurem sentit la paraula pau a la vida?

Tothom creu saber què és, però quan ens fan definir-la, sovint ens resulta complicat. I és que realment és un concepte complex. Normalment, associem la pau a l'absència de guerra o de conflicte, però quan s'acaba un conflicte arriba la pau?

Que un país no estigui en guerra vol dir que viu en pau? La pau és molt més que això.

La pau que es proposa com a alternativa és un procés de constant construcció d'una realitat més justa, on la distribució dels recursos i el poder sigui igualitària i la menys violenta possible.

Per violència volem dir tant les agressions verbals o físiques, com aquella que es produeix des de les institucions i que crea situacions injustes, com ara lleis discriminatòries i desigualtat, així com la violència cultural que trobem per exemple en les lletres de cançons masclistes, acudits xenòfobs o videojocs on la figura de l'enemic sempre és racialitzada. Per imperceptibles que siguin aquestes violències existeixen i ens condicionen el nostre dia a dia.

Així, una societat amb els índexs de pobresa i desigualtat on es vulneren drets humans, on es discrimina sistemàticament a determinats grups, com ara les dones, no podem dir que sigui una societat on hi prevalgui la pau.

Quan parlem de pau positiva, parlem de buscar el benestar i la dignitat de totes les persones. Parlem de treballar per trobar la manera d'organitzar els recursos, el poder i les societats de manera justa i arribar així a tractar-nos i relacionar-nos des del respecte i empatia, entenent que som part d'un tot.

Text: Adaptació

Font: *Pau Positiva*, Universitat Internacional de la Pau

Paraules: 303

Transcripció del text oral

Si us diem que el consum excessiu de plàstics és un problema global, no us diem res de nou. Si us diem que s'han trobat microplàstics a tot arreu, malauradament, tampoc és nou. I si us diem que cal agafar més consciència del problema, tampoc és nou. Però sí que és veritat que això és una assignatura pendent.

Sí, encara cal més i més consciència. Molta més, tot i que no ens enganyem, des que es va inventar aquest producte al segle XIX... Segle XIX! No sempre ha suposat un problema global. Al contrari, de fet, i encara actualment, sort en tenim del plàstic i de les seves variants i usos.

Alerta amb això, eh? El problema, suposo, és que ens hem passat de frenada com amb tot. Aquí és el gran, gran problema.

Escolta això, escolta. Que en els anys 70, per exemple, el famós naturalista i divulgador Félix Rodríguez de la Fuente ja va fer un comunicat. Vull dir, que ja hi havia gent que en els anys 70 ja es ficava les mans al cap. I és en el 88 que apareix l'illa d'escombraries.

Per mi és molt significativa, aquesta data. 88, eh? La primera illa d'escombraries flotant al mar es va descobrir el 1988. I ara en tenim 5 d'illes d'aquestes.

Però és molt interessant veure com en aquests últims 150 anys aproximadament del plàstic n'han sorgit un munt de materials que ens han fet la vida més fàcil. De fet, també ha salvat un munt de vides, mira què et dic. En vols saber més?

Per favor.

Doncs hem de recular, atenció, a l'any 1856, que Thomas Goodyear va crear un invent molt útil encara ara: els pneumàtics. I a partir d'aquí, amb l'entrada del segle XX, van anar sorgint diferents materials i aplicacions. I de mica en mica els plàstics van anar substituint els materials de tota la vida: el ferro, la fusta, la palla... Per exemple, el càntir va ser substituït per l'ampolla, el pot per la galleda, les tasses de cafè per gots de plàstic, el cistell per la bossa, el pot de la llet per un tetrabrik... A poc a poc, el plàstic va anar envaint la vida de tothom. També aquí a Catalunya. I en l'àmbit sanitari, atenció, que va suposar una revolució molt, molt, molt important i positiva.

A veure, dona'm exemples d'això.

Exemple, les xeringues.

Com?

Les xeringues.

Clar, devien ser de vidre.

Sí, i es reutilitzaven, perquè evidentment no tothom tenia xeringues, i ja pots imaginar, per una banda, es podien trencar molt fàcilment, i si no estaven ben netes era fàcil transmetre alguna malaltia d'un pacient a un altre. Aquí el plàstic va ajudar molt i va salvar moltes vides. Plàstic dur, plàstic tou, plàstic emmullable, plàstic adaptable, plàstic que serveix per a tot i si es pot combinar encara pot anar més enllà i crear productes únics. És la pera el plàstic. Em vols un altre exemple?

Transcripció del text oral

Per favor.

Els raspalls de dents. Clar, que van ser un gran avenç, però és que ara actualment tenim un problema, perquè n'hi ha a tot arreu. Si fem cas als dentistes, que et diuen quan has de canviar els raspalls, serien uns 350 raspalls de dents durant la vida individual de cadascú. Pensant en tots els humans que habitem a la Terra, fa una mica de por, no?

Doncs sí.

Un altre producte que ho canviaria tot és la bossa de plàstic de polietilè.

Home, la bossa de plàstic de tota la vida, la dels súpers.

Correcte, la bossa de plàstic tal com la coneixem en conjunt. El seu inventor es deia Gustav Zulin, justament volia salvar el medi ambient.

Explica-m'ho, això, bé.

A veure, hem de situar-nos als anys 60, són els Beatles, no? A les botigues donaven els productes en bosses de paper. I tant i tant paper cada dia es gastava, què volia dir això? Arbres morts. La cel·lulosa era indispensable, per tant, tallem i tallem arbres. Això preocupava molt aquest senyor, el senyor Zulin, que va pensar, si invento una bossa que sigui tan útil, o fins i tot més útil que la bossa de paper, podré salvar molts arbres. I així va ser. Es va inventar una bossa que va triomfar perquè, per exemple, si tenies algun producte humit a dins, no es feia malbé, el plàstic ho aguantava. El problema, evidentment, és que ell s'imaginava que tothom aniria amunt i avall sempre amb la mateixa bossa. Clar, no s'imaginava que tothom oblidaria les bosses i que faria servir una bossa nova cada vegada. Cal actuar, i això d'actuar passa per quatre compromisos.

Quins són?

El primer, evidentment, reduir el consum. Després, canalitzar els residus. Tercer, reciclar productes. I quart, substituir materials.

Clar, reduir consums és evident que ho hem de fer, però de vegades ens costa, eh? Sí, no és fàcil. Estem ben acostumats a això, a la comoditat del plàstic i també a les necessitats que ens cobreix cada dia. Cal un esforç per part de tots. Sí, correcte.

Escolta'm moltes gràcies, pel repàs que hem fet avui amb tu sobre l'ús del plàstic.

Moltíssimes gràcies. A vosaltres.

Text: Adaptació

Font: *Els plàstics: un malson ambiental o un producte indispensable?*, Catalunya Ràdio

Paraules: 684

